

Fylkesmannen i Vestfold

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Gunnar Kleven
33 37 11 85

Deres referanse:

Vår referanse:
2016/7082
Arkivnr: 461.7

Vår dato:
10.02.2017

Uttalelse til forslag om endringer i vannressursloven og jordloven

Vi viser til departementets brev datert 01.12.2016.

Saken

Det foreslås endringer på fire områder i vannressursloven.

- a) Det foreslås at vannressursloven skal gi fiskearten laks særlig beskyttelse ved tiltak i vassdrag, i likhet med nåværende bestemmelse i laks- og innlandsfiskeoven.
- b) Departementet foreslår å klargjøre aktsomhetsplikt, forvalteransvar samt kriterier for konsesjonsbehandling av tiltak som berører grunnvann.
- c) Det foreslås en presisering av vassdragsmyndighetens adgang til å pålegge retting av forhold i strid med loven, dens forskrifter eller vedtak fattet i medhold av lov/forskrifter.
- d) Det foreslås å gi kommunene rollen som konsesjonsmyndighet i første instans for tillatelse til små vannkraftverk med inntil 1 megawatt (MW) effekt, dvs. 1 MW installert effekt.

Hva gjelder jordloven omhandler endringsforslaget lovens bestemmelser i § 9 om disponering/omdisponering av dyrket og dyrkbar jord, samt i § 12 om deling av landbrukseiendom. Det foreslås at disse bestemmelsene i jordloven ikke skal gjelde for tiltak med konsesjon i medhold av energi- og vassdragslovgivningen.

Grunnlaget for Fylkesmannens vurdering

Som kjent har Fylkesmannen roller innenfor lovområder som vassdragslovgivningen, fiskeforvaltning, vannforskrift, landbrukslovgivning samt plan- og bygningsloven. Dette omfatter roller som vedtaksmyndighet i første instans, klageinstans og uttaleinstans med klagerett og innsigelsesmyndighet overfor andre myndigheter.

Departementets forslag til endringer i jordlov og vannressurslov er her vurdert av Fylkesmannens landbruksavdeling og miljø- og samfunnsikkerhetsavdeling.

Vår vurdering

Vi vil nedenfor kort kommentere endringsforslagene i de aktuelle lovene.

Forslag til endringer i jordloven

Vi forstår endringene først og fremst som en harmonisering av jordlovens og landbruksmyndighetenes forhold til prosesser i medhold av vassdrags-/energilogivningen,

dvs. vannressurslov, vassdragsreguleringslov og energilov. Endringen innebærer at spørsmål om omdisponering og deling må fremmes, avveies og besluttes innenfor konsesjonsbehandlingen av vassdrags- og energiltak i medhold av vassdrags-/energilovgivningen.

Fylkesmannen og kommunene som samfunnsinstans og landbruksinstans vil i konsesjonsbehandlingen ha innsigelsesrett. Som eksempel har vannressursloven i § 24 denne formuleringen: «Reglene om innsigelse i plan- og bygningslovens §§ 5-4 til 5-6 gjelder så langt de passer for søknader om konsesjon til kraftproduksjonsanlegg etter denne lov. De samme organer som gis innsigelsesrett etter plan- og bygningsloven gis også klagerett på konsesjonsvedtaket etter reglene i forvaltningslovens kapittel VI.»

Tilsvarende bestemmelser er tatt inn i energiloven § 2-1 sjuende ledd, og i vassdragsreguleringsloven § 6 nr. 1.

Dersom det fremmes innsigelse til en slik konsesjonssøknad uten at NVE imøtekommer innsigelsen, må NVE oversende konsesjonsaken til Olje- og energidepartementet (OED). Departementet må ta stilling til innsigelsen før endelig vedtak kan fattes. Vi legger til grunn at andre berørte departementer blir konsultert i slike saker.

Konsesjonsvedtak kan påklages til OED av instanser med innsigelsesrett og andre parter med rettslig klageadgang. Dette gjelder imidlertid ikke større vannkraftssaker og kraftledningssaker, hvor konsesjonsmyndigheten ligger hos Kongen i statsråd.

På denne bakgrunnen legger vi til grunn at hensynet til landbruk og jordvern blir belyst i konsekvensutredninger og søknader, og at landbruksmyndighetene som høringsinstans har innsigelsesrett og klageadgang.

Vi anser dermed at den foreslått lovendringen vil bidra til harmonisering og bedre oversikt i slike prosesser, uten at landbruksinteressenes stilling blir svekket.

Forslag til endringer i vannressursloven

Vi ser positivt på forslaget (a) om å sikre fiskearten laks særlig beskyttelse ved prosesser i medhold av vannressursloven, på linje med bestemmelsen i laks- og innlandsfiskeloven.

Når det gjelder styrkingen av grunnvannsforvaltningen (b), især aktsomhetsplikten og kriterium for konsesjonsbehandling etter loven, gir departementet god begrunnelse for dette i høringsnotatet. Det vises bl.a. til utviklingen med økt bruk av grunnvann som energikilde, samt utilsiktet grunnvannssenkning ved byggeprosjekter for bebyggelse og annen infrastruktur, eller ved inntrengning av grunnvann i tunneler.

Vi støtter forslaget om å lovfeste aktsomhetsplikten eksplisitt i loven gjennom bestemmelse hvor «enhver pålegges å opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe for grunnvannet for allmenne eller private interesser». Dette vil også gjelde ved bôring av energibrønner, f.eks. i forholdet til andre slike brønner.

Likeså er vi positiv til en klargjøring av innslagspunktet for konsesjonsbehandling av tiltak som berører grunnvann. OED tar her utgangspunkt i «nevneverdige virkninger for allmenne interesser» som kriterium for konsesjonsplikt. Vi legger til grunn at forvaltningspraksis etter hvert vil klargjøre tydeligere innslagspunktet for konsesjonsplikten.

Når det gjelder klargjøring av vassdragsmyndighetens retting (c), tolker vi det slik at endringen klargjør at pålegg om retting både kan omfatte fysiske tiltak og tiltak/forhold av administrativ/organisatorisk art. Departementet viser til manglende internkontrollsystem som eksempel på dette.

Vi har ingen merknader til forslaget.

Det siste punktet (d) innebærer flytting av konsesjonsmyndighet fra fylkeskommunene til primærkommunene i saker som gjelder småkraftverk, nærmere bestemt med effekt på inntil 1 MW. En slik overføring av myndighet vil følge opp *Meld. St. 14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner*.

Det framgår av høringsnotatet at antallet slike saker er på vei ned på landsbasis. NVE mener dette kan forklares med økte utbyggingskostnader (inkl. nettkostnader), lavere strømpriser og mer konfliktfylte prosjekter.

Omfanget av småkraftverk har vært beskjedent i Vestfold. Vi tar forslaget om myndighetsoverføring til etterretning.

Med hilsen

Elisabet Rui
fylkesmiljøvernssjef

Olav Sandlund
landbruksdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Miljødirektoratet	postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Landbruksdirektoratet	postboks 8140 Dep	0033	OSLO